

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu R. B.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 czerwca 2025 r.,

wyraża opinię, że zarzut protestu jest niezasadny.

(.k.b.)

UZASADNIENIE

Pismem z 16 czerwca 2025 r. (data prezentaty), R. B. (dalej: skarżący) złożył protest wyborczy, domagając się stwierdzenia nieważności wyborów Prezydenta RP, przeprowadzonych 1 czerwca 2025 r. Skarżący podniósł, że w związku z ustawowym uprawnieniem umożliwiającym mu głosowanie korespondencyjne z powodu osiągnięcia ustawowego wieku, zgłosił on chęć zagłosowania w taki sposób wyborach prezydenckich, zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. Skarżący zaznaczył zarazem, że w spisie wyborców był on oznaczony jako odbiorca pakietu wyborczego do głosowania korespondencyjnego. Z takiej też formy głosowania skorzystał on w pierwszej turze wyborów. W drugiej turze

wyborów okazało się to jednak niemożliwe z przyczyn od niego niezależnych. Skarżący wyjaśnił mianowicie, że 26 maja 2025 r. – w związku z tym, że nie przebywał on w tym czasie w swoim miejscu zamieszkania - listonosz pozostawił w jego skrzynce zawiadomienie z informacją o możliwości odbioru przesyłki, zawierającej pakiet wyborczy do głosowania korespondencyjnego w drugiej turze wyborów, w określonej placówce Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., bez wskazania jednak konkretnej daty, do której można było tę przesyłkę odebrać. Kiedy zaś 30 maja 2025 r. skarżący udał się do odpowiedniej placówki poczty polskiej po odbiór przedmiotowej przesyłki, został on poinformowany przez pracowników tej placówki, że termin odbioru spornej przesyłki upłynął 29 maja 2025 r. Skarżący wyjaśnił także, że po zgłoszeniu sprawy Państwowej Komisji Wyborczej, uzyskał on informację, że może on zgłaszać w drugiej turze wyborów osobiście, z którego to prawa ostatecznie skorzystał.

Celem wykazania podniesionych w proteście okoliczności skarżący załączył do protestu kopię pisma z Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., stanowiącego odpowiedź na reklamację skarżącego złożoną w związku z opisaną przez niego w proteście sytuacją oraz skan ww. zawiadomienia z 26 maja 2025 r.

Prokurator Generalny, ustosunkowując się do protestów, wniósł o pozostawienie go bez biegu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej również wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut protestu okazał się niezasadny.

W świetle art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: k.wyb.) protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się: 1) przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2)

naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Jednocześnie, w myśl art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Konstrukcyjnym elementem protestu jest zatem takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw przeciwko wyborom lub naruszeń przepisów kodeksowych dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 14 listopada 2023 r., I NSW 46/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19). W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że protest jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze. Oznacza to, że jego przedmiotem mogą być tylko zarzuty, które skarżący jest w stanie udowodnić lub uprawdopodobnić (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 lipca 2020 r., I NSW 3061/20). Warunki te w przedmiotowej sprawie zostały spełnione.

Analiza treści protestu wyborczego wniesionego przez skarżącego prowadzi do wniosku, że załączając do protestu kopię pisma z Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., stanowiącego odpowiedź na reklamację skarżącego złożoną w związku z opisaną przez niego w proteście sytuacją oraz skan zawiadomienia z 26 maja 2025 r., zawierającego pakiet wyborczy do głosowania korespondencyjnego w drugiej turze wyborów, na którym to dokumencie nie wskazano jednakże konkretnej daty, do której można było odebrać przesyłkę, skarżący w dostatecznym stopniu uprawdopodobnił, że na skutek przeoczenia czy błędu pracownika Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. skarżący został pozbawiony prawa do oddania głosu w formie korespondencyjnej w ponownym głosowaniu, które miało miejsce 1 czerwca 2025 r. Nie sposób jednak uznać, że w omawianym przypadku doszło do naruszenia konkretnego i rzeczywistego interesu skarżącego, skoro - jak sam skarżący przyznał w proteście - oddał on głos w drugiej turze wyborów, korzystając

z możliwości głosowania bezpośrednio w lokalu wyborczym. Powyższe czyni zawarty w proteście zarzut bezzasadnym.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

(k.b.)

[a.ł]